

Helsingissä 15.3.2002

VIESTINTÄVIRASTO
PL 313
00181 HELSINKI

Viite: Lausuntopyyntöne 53/939/2002, 24.1.2002

Asia: Sonera Oyj:n lausunto Viestintäviraston sisäisestä muistiosta ”Tuoton kohtuullisuuden arviointi osana teleyritysten hinnoittelun valvontaa”

Sonera Oyj (jäljempänä Sonera) kiittää mahdollisuudesta lausua kommenttinsa sisäisestä muistioista.

Viestintäviraston tarkoituksena on muistion mukaan kehittää valvontamalliaan, jonka avulla arvioidaan teleyritysten hinnoittelun kohtuullisuutta. Harmikseen Soneran on todettava, että mallista puuttuu lähes kokonaan sellainen liiketaloudellinen ajattelu, jota yritykset noudattavat valmistellessaan ja tehdessään hinnoittelupäätöksiä. Sen vuoksi malli soveltuu heikosti hinnoittelupäätösten arviointiin. Yritysten näkökulmasta katsottuna joustamattomaan malliin on rakennettu sisälle toimintatapa, joka ei salli hinnan muodostuksen vapautuvan markkinoilla määräytyväksi, vaan säilyttää hinnanmuodostuksen hintasääntelyn alaisena.

Sonera näkee muistion lähinnä hyvänä aloituksena avoimille keskusteluille, joita tähän asti ei ole käyty, hinnoittelun valvonnan ongelmakohtista.

Seuraavassa huomioita muutamista muistion ongelmakohtista:

Muistiossa on verrattu yleisessä käytössä olevien menetelmien suhteellista paremmuutta käyttöomaisuuden arvostamisessa. Tarkastelu on suoritettu teoreettisesti pohtien menetelmien eroja ja niiden soveltamisen tuloksia, ja päädytty nykykäyttöarvoon. Tarkastelun heikkoutena on, että se on suoritettu irrallaan käytännön tapauksista. Soneran käsityksen mukaan mikä tahansa kyseisistä menetelmistä tai niiden yhdistelmistä saattaisi tulla sovellettavaksi yksittäis-tapauksessa. Menetelmän paremmuus on sidoksissa sen kykyyn , vastata todellista tilannetta. Virheellinen tilanearvio johtaa virheelliseen lopputulokseen hyväksyttävästä hinnasta. Vaarana on lähinnä liian alhainen hinta, joka vie kilpailijoiden verkon kannattavuuden. Sonera ei yhdy muistion johtopäätökseen, että nykykäyttöarvo olisi suositeltavin ja siten ainut hyväksyttävä ja käytettävä käyttöomaisuuden arvostamismenetelmä. Sonera ei myöskään jaa kaikkia muistiossa esitettyjä, asiantuntijoiden omina näkemyksinään esittämiä käsityksiä menetelmistä, arviointiperusteista ja niiden tuottamista arvoista ainoana oikeina menetelminä määritettäessä sitoutuneen pääoman kustannuksia telekommunikaatio alalla Suomessa..

Toinen muistiossa esiin tuotu ongelma liittyy yhteisöveron sisällyttämiseen tuottovaatimukseen. Soneran mielestä vero on aina huomioitava laskelmassa. Tilanne, jossa verojen sisällyttäminen kustannuksiin vaihtelee vuodesta toiseen sen mukaan, tekeekö yritys kokonaisuudessaan positiiv-

visen tuloksen vai ei, on erikoinen. Myöskään se, maksaako tietty yritys veroa, ei johdu ainoastaan tuloksesta, vaan myös yrityksen juridisesta rakenteesta. Mikäli julkisyhteisö, esim. kunta, toimiessaan yritysten kanssa samoilla markkinoilla, asettaa säänneltyjen tuotteiden hinnat veron määrän verran alemmaksi, asettaa se tehokkuudeltaan vastaavan yrityksen hankalaksi tilanteeseen: verkkoinvestoinnit omaan verkkoon eivät jatkossa kannata. Yrityksillä ei ole muita mahdollisuuksia kuin tehdä päätöksensä liiketaloudellisin perustein.

Muistiossa on myöskin pohdittu kohtuullisen tuoton ja toteutuneen tuoton suhdetta. Virasto vetää yhtäläisyysmerkin hinnoittelun kohtuuttomuuden ja ns. ylituoton välille ja katsoo, että alituoton tapauksessa eli hinnoiteltaessa alle kustannusten hinnoittelu olisi kohtuullista. Soneran mielestä alihinnoittelukin voi olla kohtuutonta hinnoittelua kilpailijoiden kannalta.

Muistiossa viitataan eriyttämislaskelmien hyväksikäyttöön säänneltyjen tuotteiden hinnoittelun valvonnassa. Viraston mukaan tilaajaverkkotoiminnan ja ydinverkkotoiminnan tulokset on suhteutettava kyseiseen liiketoimintaan sitoutuneeseen pääomaan. Sonera korostaa, että eriyttämislaskelmien tarkoitus on edesauttaa mahdollisen ristisubvention valvontaa, eivätkä ne sellaisenaan ole hinnoittelulaskelmia. Eriyttämislaskelmien tietoja voidaan kustannusten osalta hyödyntää säänneltyjen tuotteiden kustannuslaskelmissa, mutta esim. tilaajatoiminnan tai verkkotoiminnan tuloksien kautta tehty arviointi säänneltyjen tuotteiden hinnoittelun kohtuullisuudesta johtaa teletoimialalla virheellisiin johtopäätöksiin.

Sähkömarkkinoilla toimitaan viraston mainitsema tavalla, koska sähkömarkkinoita koskevassa lainsäädännössä siirtoverkkojen haltijalla on todettu olevan ns. luonnollinen monopoli omalla toimialueellaan. Telemarkkinoilla tilanne on toinen. Televerkot ovat alueellisesti päällekkäisiä ja keskenään kilpailevia. Toisaalta televerkkoliiketoiminnan tuotoista vain osa muodostuu säänneltyistä tuotteista, joten on virheellistä tehdä johtopäätöksiä yksittäisten säänneltyjen tuotteiden hinnoittelun kohtuullisuudesta.

Eriyttämislaskelmien laatiminen viranomaisia varten tuotekohtaisesti valvontafunktion vuoksi olisi kohtuutonta syntyneisiin lisäkustannuksiin nähden. Soneran mielestä eriyttämislaskentaa ei pidä käyttää säänneltyjen tuotteiden hintojen kohtuullisuuden arviointiin.

Todettakoon vielä lopuksi, että Viestintäviraston valvontamalli on mielestämme sangen jäykkä. Kyseisen mallin soveltaminen tarkoittaisi siirtymistä markkinahinnoittelusta viranomaishinnoitteluun.

Kunnioitavasti

Sonera Oyj

Jari Jaakkola

Johtaja

Tiedoksi: LVM